

Masterclass 2019

Kennismanagement in de zorg

Masterclass 2019

Kennismanagement in de zorg

In de zorg vinden nu en de komende jaren ingrijpende veranderingen plaats. Blijven ontwikkelen als sector en medewerker is het uitgangspunt. De sector zal verder professionaliseren. Om dit te laten slagen, richten de zorgsectoren zich op het ontwikkelen en opleiden van de huidige en toekomstige medewerkers. Daarbij is de kennis die een medewerker in de praktijk nodig heeft om zijn werk goed te kunnen doen steeds het vertrekpunt. Kennis, kennisbeleid en kennismanagement zijn daardoor steeds harder nodig om ook de strategische doelen van de organisatie te realiseren.

Professionaliteit van medewerkers draagt bij aan de kwaliteit van de zorg en ondersteuning en daarmee aan de kwaliteit van bestaan van cliënten. Om te kunnen professionaliseren moeten medewerkers toegang hebben tot nieuwe kennis en zich die nieuwe kennis eigen kunnen maken. Het gaat hierbij om alle soorten kennis: wetenschappelijke kennis, praktijkkennis en ervaringskennis zijn allemaal nodig en moeten op het juiste moment op de juiste plek beschikbaar zijn. Kennis bijvoorbeeld van een begeleidingsmethode voor mensen met ernstig probleemgedrag die op de werkvloer nodig is. Kennisoverdracht van een vakkundige medewerker op een nieuwe medewerker over hoe de cliënt met niet-aangeboren hersenletsel of met dementie het beste bejegend kan worden. En kennis die de mantelzorger aandraagt bij de medewerker over hoe zijn/haar naaste het beste geholpen kan worden bij het opstaan, de dagelijkse omgang, of de daginvulling.

Om de kennis en expertise van medewerkers beter te benutten en te vergroten voeren steeds meer zorgorganisaties een actief kennisbeleid. 'Lerende netwerken' (zoals in KwaliteitsKaders benoemd) zijn bijvoorbeeld een methodiek en proces dat past binnen het Kennismanagement. Er is behoefte aan enerzijds praktische instrumenten voor kennismanagement en anderzijds aan uitwisseling van kennis en ervaringen met collega's van andere organisaties, en met onderzoek en onderwijs.

Om aan deze behoefte tegemoet te komen, organiseert de VGN samen met ActiZ in het najaar van 2019 de masterclass 'Kennismanagement in de zorg'.

In de masterclass is specifieke aandacht voor de wisselwerking tussen academisch gegenereerde kennis en de praktijk-kennis. Dit onderwerp komt naast alle andere thema's als apart onderwerp aan de orde.

Masterclass 2019

Kennismanagement in de zorg

Doel van de masterclass

De masterclass heeft tot doel om medewerkers op het gebied van kennisbeleid beter toe te rusten in het managen van kennis binnen de eigen organisatie en tussen organisaties. Zo worden kennis en vaardigheden op het gebied van kennismanagement aangereikt. Ook krijgen zij de mogelijkheid om ervaringen in de vormgeving en uitvoering van intern kennisbeleid uit te wisselen.

Doelgroep van de masterclass

De masterclass is bedoeld voor medewerkers die zich binnen hun organisatie actief met kennisbeleid bezighouden en daarbij een (aan)sturende rol hebben. Bijvoorbeeld directeuren/managers van kennis- en expertisecentra, directiesecretarissen, onderzoekscoördinatoren, kwaliteitscoördinatoren, en projectleiders innovatie en ontwikkeling.

Het werkkterrein van eerdere deelnemers betreft verschillende cliëntgroepen zoals mensen met epilepsie, mensen met lichamelijke, psychogeriatrische, zintuiglijke en/of verstandelijke beperkingen. Herhaaldelijk is gehoord van de deelnemers dat het rendement vergroot wordt als binnen de organisatie meerdere medewerkers dezelfde masterclass hebben gevolgd hetzij in dezelfde, hetzij in verschillende edities.

Wat betreft de timing citeren we een deelnemer:

"Ik zou adviseren er aan deel te nemen op het moment dat je een (voorgenomen) plan hebt op het gebied van kennismanagement waar je iets mee wil. Ik denk dat het programma dan het meeste oplevert."

Kennismanagement is een omgeving realiseren, waarin mensen verleid worden om slim om te gaan met hun eigen kennis en de kennis van anderen om zo hun individuele en collectieve ambities te realiseren. Handiger met kennis omgaan maakt het werk beter en leuker. Het ultieme doel van kennismanagement is deskundigheidsbevordering (kennen) en competentieontwikkeling (kunnen) van medewerkers, en daarmee bijdragen aan de (strategische) doelen van de zorgorganisatie: o.a. goede zorg blijven bieden!

Leerdoelen masterclass Kennismanagement in de zorg

- Visieontwikkeling op het gebied van kennismanagement met praktische toepassing
  - Inzicht krijgen in verschillende benaderingen van kennismanagement en hoe deze succesvol toe te passen in de eigen praktijk.
  - Inzicht krijgen in relevante aspecten van kennismanagement.
  - Inzicht krijgen in een breed scala van oplossingsrichtingen.

Masterclass 2019

Kennismanagement in de zorg

- Kennismaken met mogelijke concrete interventies (leerinstrumenten).
- Inzicht ontwikkelen in de mogelijkheden en good practices van overdracht van academisch gegenereerde kennis naar de praktijk en vice versa van de praktijk kennis naar onderzoek en onderwijs.
- Leren wat een organisatie-geheugen is en hoe een kenniscollectie kan worden opgebouwd.
- Inzicht in motivationele en veranderkundige aspecten rond kennismanagement.
- Inzicht in verschillende veranderstrategieën.
- Praktische verwerking van theorie in de eigen situatie.
- Terugkoppeling medecursisten en docenten op plan van aanpak: leren van elkaars praktijksituatie.

Inhoud masterclass

De masterclass bestaat uit een aantal interactieve sessies, waarbij de eigen praktijksituatie van de deelnemer centraal staat.

Deelnemers leren om kennisbeleid in hun eigen organisaties zelf te ontwikkelen en te implementeren. Daarbij is de ene organisatie al verder in denken en uitvoeren dan de andere. Er wordt dus van een heterogene groep deelnemers uitgegaan.

De deelnemer wordt tijdens het traject gestimuleerd de aangereikte methoden en instrumenten toe te passen in de dagelijkse werkpraktijk en hierbij andere mensen uit het werkveld te betrekken. Ook is er aandacht voor de veranderkundige aspecten die daarbij een rol spelen.

Om het aangereikte materiaal en de leerstof optimaal te benutten, adviseren wij deelnemers de tijd te nemen om ook tussen de cursusdagen door te werken aan hun casus. Hierdoor wordt het materiaal eigen gemaakt, toegepast op de eigen situatie en ontstaat de gelegenheid om specifieke vragen omtrent toepassing in de eigen organisatie aan de orde te stellen. Dit kan door tussentijds contact met de docent op te nemen of door de vragen op de eerstvolgende cursusdag aan de orde te stellen.

Door theorie en toepassing steeds af te wisselen, wordt het aangereikte gedachtegoed zo concreet mogelijk toepasbaar voor de organisatie. Oefening, toepassing en uitwisseling van ervaringen staan in deze cursus centraal.

Masterclass 2019

Kennismanagement in de zorg

Onderwerpen

- ✓ Basismodule
- ✓ Basisstof Kennismanagement
- ✓ Introductie eigen casus
- ✓ KM-navigator
- ✓ Kennis- en leercyclus

Onderwerpen waar voorgaande deelnemers mee aan de slag gingen, waren onder andere:

- een startnotitie kennisbeleid of een kennisagenda;
- evaluatie van een kenniskring;
- explicitering van ervaringskennis;
- de vormgeving van een kenniscentrum, een leeracademie of een digitale leeromgeving;
- ontwikkeling en inrichting van een digitale kenniscollectie;
- het opzetten van zorgprogramma's.
- ontwerp van een plan van aanpak bij ontwikkeling naar zelfsturende teams;
- het organiseren van teamreflectie en leren-leren aansluitend bij ontwikkeling in het kwaliteitskader.

Kenniskaart

Voor de eerste dag vragen we u een kenniskaart in te vullen. Hiermee deelt de deelnemer informatie over zichzelf, zijn/haar organisatie, kennis en ervaring. Een onderdeel van de kenniskaart is een beschrijving van de leervraag uit de eigen werksituatie. De kenniskaart is uiteindelijk ook een instrument van kennismanagement: het biedt een goede ondersteuning om elkaar en elkaars kennis terug te vinden, zowel tijdens als na de masterclass.

Casusbeschrijving

Tijdens de masterclass en gedurende de implementatie van de casus vragen we deelnemers hun casus te beschrijven in enkele A4'tjes. De verschillende casussen zullen ook onderling gedeeld worden.

Programma masterclass

De masterclass Kennismanagement in de zorg bestaat uit een basismodule van twee aansluitende dagen en twee aanvullende terugkomdagen.

Basismodule (Donderdag 28 en vrijdag 29 november 2019, Van 9:30 tot 17:00 uur) Tijdens de eerste twee dagen zal een flink stuk theorie worden aangereikt om de deelnemers in staat te stellen een gefundeerde keus in onderliggende modellen en aanpak voor ontwikkeling van hun eigen casus te maken.

Masterclass 2019

Kennismanagement in de zorg

Terugkomdagen (Donderdag 9 januari 2020 en vrijdag 7 februari 2020:, Van 9:30 tot 17:00 uur) In de aanvullende terugkomdagen komen, naast dat deelnemers in groepjes werken aan de eigen casus, ook verdiepende inhoudelijke onderwerpen aan bod. Deze onderwerpen worden zoveel mogelijk afgestemd op de behoeften van de deelnemers.

Het onderwerp overdracht van academisch gegenereerde kennis naar de praktijk komt in deze dagen aan de orde maar ook andere thema's zoals:

- Kenniscentra: steeds meer organisaties richten een kenniscentrum op of zijn een kenniscentrum. Aan de hand van theorie en praktijk worden de belangrijkste elementen van een kenniscentrum behandeld. Ook bij de Expertisecentra voor zorg voor specifieke doelgroepen is kennisbeleid corebusiness!
- Kennisstrategie: om de kennisagenda op te stellen brengen de deelnemers op systematische wijze in kaart welke kennisgebieden bijdragen aan de strategische thema's van de organisatie.
- Kennisnetwerken: kennis is in de praktijk dwars door - en langs - organisatiecontouren georganiseerd. Een netwerkbenadering verschaft inzicht in de manier waarop kennis zich manifesteert in die samenwerkende organisaties.
- Intranetten, portal, ECD's/PGO's en content management: het gebruik van IT wordt vanzelfsprekend in verband gebracht met kennis.
- Motiveren en veranderen: in de regel gaat kennismanagement gepaard met veranderen. Een passende veranderstrategie is veelal een belangrijke succesfactor bij de invoering van kennismanagement.

Studiebelasting

Naast de bijeenkomsten is er huiswerk. Behalve actieve aanwezigheid op alle vier cursusdagen wordt van de deelnemers verwacht dat ze de bijeenkomsten voorbereiden, werken aan hun casus en aan huiswerkopdrachten. Dit kost deelnemers ongeveer vier uur per lesdag.

Docent

Drs. Annelies Kleijns studeerde Beleids- en Organisationswetenschappen, een kruising tussen sociologie en economie. Dit staat nog steeds centraal in haar manier van kijken naar organisaties en instellingen. Zij werkte jaren voor algemene adviesbureaus op het gebied van strategieontwikkeling, organisatie-inrichting en besturingsvraagstukken. Ze heeft zich ontwikkeld tot expert op het gebied van kennis in organisaties.

Masterclass 2019

Kennismanagement in de zorg

Haar speerpunten zijn: het ontwerpen van kennisstrategieën, het opzetten van kennis- en expertisecentra, het oplossen van vraagstukken rond vertrekkende expertise, ontwerpen van een innovatieagenda in alignment met strategische keuzes, en het implementeren van wetenschappelijk onderzoek. Daarnaast houdt zij zich bezig met vraagstukken rond (zelfsturende) teams en (organisatie)cultuur en speelt changemanagement altijd een grote rol in haar projecten.

Annelies werkte o.a. voor Rijnconsult en DNV GL als Principal Business Consultant, en is naast adviseur altijd hoofddocent en opleider geweest voor diverse cursussen en opleidingen, o.a. bij De Baak VNO-NCW voor de 8-daagse Masterclass Kennismanagement.

In 2018 heeft zij BRICKQ Organisatieadvies opgericht en voert zij onder die vlag advies- en opleidingstrajecten uit, met name in zorg, overheid en semioverheid organisaties. "Een organisatie heeft doelen. Een strategische keuze gemaakt. Maar daarbij staan mensen centraal in de organisatie. Kijken naar hoe je hun kennis efficiënter en beter kunt benutten om juist **dat** te realiseren waar de organisatie voor staat, dat is mijn werk...Hoe je dat organiseert, kijkt wat nodig is, wat medewerkers nodig hebben, wat je intern of extern moet organiseren en hoe je echt benut wat er is... dat is mijn drive".

Praktische informatie

Datum & Tijd

Donderdag 28 en vrijdag 29 november 2019

Terugkomdag 1: donderdag 9 januari 2020

Terugkomdag 2: vrijdag 7 februari

De Locatie

Oudlaan 4, 3515 GA, Utrecht

bij ActiZ & Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN), centraal in het land en goed bereikbaar. Kijk voor meer informatie op www.vgn.nl of www.actiz.nl

Cursusmateriaal

Op de eerste dag krijgt u een werkmap met de gebruikte presentaties, de opdrachten en relevante achtergrondartikelen.

Kosten

Deelname aan de masterclass kost voor leden van ActiZ of VGN € 1.895,-.

Masterclass 2019

Kennismanagement in de zorg

Certificaat

Na afloop van de masterclass ontvangt u bij voldoende inzet en resultaat een certificaat dat dient als een bewijs van uw deelname.

Klachten

Zijn er klachten dan kan er contact opgenomen worden via secretariaat@vgn.nl of 030-273 93 03. Een klachtenreglement is opvraagbaar bij de VGN via secretariaat@vgn.nl.

Aanmelden

U kunt zich tot **uiterlijk 28 oktober 2019** aanmelden via <https://www.vgn.nl/nieuws/met-kennismanagement-aan-de-slag-meld-je-aan-voor-de-masterclass>.

(De masterclass gaat alleen van start bij voldoende deelname.)

Het maximumaantal deelnemers verdeeld over de sectoren bedraagt 18 personen. Bij meer dan 18 aanmeldingen stellen wij een wachtlijst in. Na ontvangst van uw inschrijving krijgt u een schriftelijke bevestiging toegestuurd. Uw aanmelding is daarmee definitief.

Na 28 oktober 2019 ontvangt u bericht of u geplaatst bent. In dat geval wordt een factuur bijgesloten. Het is niet mogelijk om u voor een deel van de masterclass in te schrijven.

Bij annulering na 4 november 2019 worden de volledige kosten in rekening gebracht. Er kan dan eventueel wel een collega deelnemen.

Meer informatie

Informatie over de cursus-inhoud is verkrijgbaar bij de docent: Annelies Kleijnsen, 06 21530198.

Vragen over cursusopzet en -organisatie bij:
VGN, Jan Visscher, 030 27 39 303
ActiZ, Wimjan Vink, 085 077 2059

Masterclass 2019

Kennismanagement in de zorg

